# EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

13. oktoober 2005 *

Kohtuasjas C-379/04,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Landgericht Würzburgi (Saksamaa) 23. augusti 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 3. septembril 2004, menetluses

**Richard Dahms GmbH**

*versus*

**Fränkischer Weinbauverband eV,**

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud A. La Pergola, A. Borg Barthet, U. Lõhmus (ettekandja) ja A. Ó Caoimh,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: L. A. Geelhoed,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Richard Dahms GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* J. Haas,

— Fränkischer Weinbauverband eV, esindaja: *Rechtsanwalt* B. Vincke,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: F. Erlbacher ja T. van Rijn,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

**otsuse**

1 Eelotsusetaotlus käsitleb komisjoni 29. aprilli 2002. aasta määruse (EÜ) nr 753/2002, milles sätestatakse teatavad nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999 rakenduseeskirjad veinisektori toodete kirjeldamise, nimetamise, esitlemise ja kaitse osas (EÜT L 118, lk 1; ELT eriväljaanne 03/35, lk 455), artikli 21 tõlgendamist.

2 Kõnealune taotlus esitati Richard Dahms GmbH (edaspidi „Dahms") ja Fränkischer Weinbauverband eV (edaspidi „Weinbauverband") vahelises kohtuvaidluses, mille esemeks on veinikonkursi osavõtumaksu määr.

## Õiguslik raamistik

3 Nõukogu 17. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1493/1999 veinituru ühise korralduse kohta (EÜT L 179, lk 1; ELT eriväljaanne 03/26; lk 25) artiklis 47 sätestatakse eelkõige teatavate toodete märgistamise eeskirjad, mille eesmärk on tarbijate ja tootjate seaduslike huvide kaitse, siseturu tõrgeteta toimimine ja kvaliteettoodete tootmise edendamine. Artiklis 47 eristatakse kohustuslikke ja vabatahtlikke etiketile kantavaid termineid.

4 Nimetatud määruse VII lisa B osa punkti 1 alapunkti b kolmandas taandes nähakse ette võimalus esitada etiketil geograafilise tähise kõrval märkeid auhinna, medali või konkursi kohta komisjoni poolt määratud tingimustel.

5 Määrus nr 753/2002 võeti vastu, sätestamaks eelkõige teatavate veinisektori toodete esitlemise rakenduseeskirjad. Määruse IV jaotises on sätestatud eeskirjad geograafilise tähisega lauaveinide ja määratletud piirkonnas valmistatud kvaliteetveinide (edaspidi „mpv-kvaliteetveinid") jaoks.

6 Määruse IV jaotises sisalduv artikkel 21 pealkirjaga „Auhinnad ja medalid" sätestab:

„Määruse (EÜ) nr 1493/1999 VII lisa B osa punkti 1 alapunkti b kolmanda taande kohaldamisel võib saadud auhindu ja medaleid kujutada geograafilise tähisega lauaveinide ja mpv-kvaliteetveinide etikettidel tingimusel, et need on antud asjaomase veini partiile liikmesriigi või kolmanda riigi poolt heakskiidetud konkursil, mis on läbi viidud erapooletult. Liikmesriigid ja kolmandad riigid edastavad komisjonile heakskiidetud konkursside loetelu. Komisjon võtab loetelude avaldamiseks kõik vajalikud sammud."

## Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

7 Põhikohtuasja hageja R. Dahms käitab viinamarjakasvatuse ja veinisektori toodete turustamisega tegelevat ettevõtet. Põhikohtuasja kostja Weinbauverband korraldas Saksamaal Frangimaa veini- ja vahuveinikonkursi. Konkursi osavõtumaks olenes sellest, kas osaleja oli Weinbauverbandi liige või mitte. Nii oli nimetatud ühingu liikmete iga esitletud veini partii eest makstavaks tasuks määratud 46 eurot ja teiste osalejate esitletud veini partii tasuks 92 eurot; iga vahuveini partii tasuks oli määratud vastavalt 76,50 eurot ja 153 eurot.

8 R. Dahms oli Weinbauverbandi liige kuni 2001. aastani ja on esitlenud oma veine paljudel konkurssidel. R. Dahms, kes ei olnud enam kõnealuse ühingu liige, vaidlustas Landgerichtis esiteks talle Weinbauverbandi poolt määratud osavõtumaksu tingimused, mis tema arvates on määruse nr 753/2002 artikli 21 tähenduses

diskrimineerivad, ja teiseks Weinbauverbandi monopoolse seisundi kuritarvitamise selliste konkursside korraldamisel.

9 R. Dahms soovib osaleda konkursil Weinbauverbandi liikmetega võrdsetel tingimustel. Teise võimalusena taotles ta õigust osaleda konkursil mitte selle ühingu liikmena, vaid makstes osavõtumaksu, mille suuruse määrab Landgericht.

10 Weinbauverband väitis eelotsusetaotluse esitanud kohtus, et osalejate liikmelisusest sõltuvalt erineva osavõtumaksu kehtestamise aluseks on ühinguid käsitlevast õigusaktist tulenev iseseisev otsustusõigus. Põhikohtuasjas vaidles ta vastu diskrimineerimise esinemisele määruse nr 753/2002 artikli 21 mõttes. Ta oli seisukohal, et esiteks on see säte suunatud liikmesriikidele ega loo üksikisikutele subjektiivseid õigusi ning teiseks keelatakse nimetatud artikli alusel üksnes suvaline diskrimineerimine.

11 Neil asjaoludel otsustas Landgericht Würzburg menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas määruse (EÜ) nr 753/2002 artikkel 21 tagab hagejale subjektiivse õiguse olla kostja poolt mittediskrimineeritud seoses Frangimaa veini- ja vahuveinikonkursil osalemisega?

2. Kui vastus eelmisele küsimusele on jaatav, siis

kas on tegemist diskrimineerimisega määruse (EÜ) nr 753/2002 artikli 12 mõttes, kui hageja, kes ei ole kostja liige, peab Frangimaa veini- ja vahuveinikonkursil osalemiseks tasuma kostjale ühingu liikmetega võrreldes kahekordse osavõtumaksu?"

## Eelotsuse küsimused

*Esimene küsimus*

12 Esimese küsimusega küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult, kas määruse nr 753/2002 artikkel 21 annab R. Dahmsile subjektiivse õiguse, millele ta saab toetuda ebavõrdse kohtlemise vaidlustamiseks, mida ta pidi väidetavalt taluma seetõttu, et tal tuli Frangimaa veini- ja vahuveinikonkursil osalemiseks tasuda Weinbauverbandi liikmetele ette nähtust kõrgemat osavõtumaksu.

13 Alustuseks tuleb meenutada, et EÜ artikli 249 teise lõigu kohaselt kohaldatakse määrust üldiselt ja see on vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides. Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et määrus võib oma olemuse ja funktsiooni tõttu ühenduse õiguse allikate süsteemis anda üksikisikutele õigusi, mida siseriiklikud kohtud peavad kaitsma (vt eelkõige 10. oktoobri 1973. aasta otsus kohtuasjas 34/73:

Variola, EKL 1973, lk 981, punkt 8, ja 17. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-253/00: Muñoz ja Superior Fruiticola, EKL 2002, lk I-7289, punkt 27).

14 Siseriiklike kohtute ülesanne on tagada oma pädevuse piires ühenduse õiguse täieulatuslik rakendamine (vt eelkõige 9. märtsi 1978. aasta otsus kohtuasjas 106/77: Simmenthal, EKL 1978, lk 629, punkt 16; 19. juuni 1990. aasta otsus kohtuasjas C-213/89: Factortame jt, EKL 1990, lk I-2433, punkt 19; 20. septembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-453/99: Courage ja Crehan, EKL 2001, lk I-6297, punkt 25, ja eespoolt viidatud kohtuotsus Muñoz ja Superior Fruiticola, punkt 28).

15 Määruse nr 753/2002 artiklis 21 täpsustatakse määruse nr 1493/1999 VII lisa rakenduseeskirjad. Määruse nr 1493/1999 artiklis 47 sätestatakse eelkõige, et teatavate veinisektori toodete märgistamisel on kohustuslikel ja vabatahtlikel terminitel mitmeid eesmärke. Need eesmärgid sisalduvad ka määruse nr 753/2002 neljandas põhjenduses, milles sätestatakse, et järgida tuleb selliseid eesmärke nagu tarbijate ja tootjate seaduslike huvide kaitse ning siseturu tõrgeteta toimimise ja kvaliteetsete toodete tootmise tagamine.

16 Komisjon märgib õigesti, et määruse nr 753/2002 artikliga 21 tagatakse võimalus kujutada geograafilise tähisega lauaveinide või mpv-kvaliteetveinide etikettidel saadud auhindu ja medaleid. Sellele võimalusele on seatud tingimuseks, et auhinnad ja medalid on esiteks antud liikmesriigi või kolmanda riigi poolt heakskiidetud konkursil ning teiseks, et konkurss on läbi viidud erapooletult.

17 Eeltoodust ja artikli 21 sõnastusest järeldub selgelt, et artikkel 21 reguleerib asjaomaste veinide märgistust ja selle eesmärk ei ole kehtestada veinikonkursi läbiviimise korda. Kuigi kõnealune säte näeb ette, et auhindade ja medalite andmise protseduur peab vastama teatud kohustuslikele nõuetele, ei reguleeri see artikkel seega siiski muid protseduurilisi aspekte veinikonkursi läbiviimisel ja seda isegi juhul, kui need oleksid aluseks auhindade ja medalite andmisel.

18 Niisiis tuleb tõdeda, et määruse nr 753/2002 artikkel 21 puudutab etikettidel tarbijate ja eriti veinitootjate seaduslike huvide kaitsmiseks esitatud vabatahtlikke märkeid auhindade ja medalite kohta. Auhindade ja medalite omistamise kord või tingimused ning veinikonkursi läbiviimise eeskirjad on liikmesriikide ainupädevuses tingimusel, et selle raames auhindade ja medalite andmisel on kõnealune konkurss liikmesriikide pädevate asutuste poolt heaks kiidetud ning et andmise protseduur on läbi viidud objektiivselt ja mittediskrimineerivalt.

19 Veinikonkursil osaleja või potentsiaalne osaleja ei saa tugineda artiklis 21 sätestatule selleks, et üldiselt vaidlustada konkursi korraldamise eeskirju ja konkreetselt konkursi osavõtumaksu määramist.

20 Seevastu tuleb tunnistada, et juhul, kui auhinnad ja medalid on kantud etiketile, võivad konkureerivad veinitootjad selliste märgete kasutamise vaidlustada, kui need on saadud liikmesriikide pädevate ametiasutuste poolt heakskiitmata konkursil või ebaobjektiivse või diskrimineeriva konkursi tulemusena.

21 Seega tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 753/2002 artiklit 21 tuleb tõlgendada nii, et veinikonkursil osalejad või potentsiaalsed osalejad ei või selle sätte alusel vaidlustada kõnealuse konkursi läbiviimise tingimusi ja eelkõige konkursi osavõtumaksu määramise tingimusi.

*Teine küsimus*

22 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

**Kohtukulud**

23 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleliolev asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kohtukulusid, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

**Komisjoni 29. aprilli 2002. aasta määruse (EÜ) nr 753/2002, milles sätestatakse teatavad nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999 rakenduseeskirjad veinisektori toodete kirjeldamise, nimetamise, esitlemise ja kaitse osas, artiklit 21 tuleb tõlgendada nii, et veinikonkursil osalejad või potentsiaalsed osalejad ei või selle**

**sätte alusel vaidlustada kõnealuse konkursi läbiviimise tingimusi ja eelkõige konkursi osavõtumaksu määramise tingimusi.**

Allkirjad